

მესტიის მუნიციპალიტეტის
2026 წლის ბიუჯეტის

მოქალაქის გზამკვლევი

სარჩევი

შესავალი	3
რა არის მოქალაქის გზამკვლევი.....	3
მუნიციპალიტეტის უფლებამოსილებები და ბიუჯეტი.....	4
▣ თვითმმართველობის ორგანოები	4
▣ მუნიციპალიტეტის უფლებამოსილებები	4
▣ ადგილობრივი ბიუჯეტი.....	6
საბიუჯეტო პროცესი.....	8
ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საბიუჯეტო კალენდარი.....	10
მუნიციპალიტეტის ფინანსური დოკუმენტები	12
მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური პარამეტრების საპროგნოზო მაჩვენებლები 2026 წლისთვის	16
▣ შემოსულობები	16
შემოსავლები	19
გადასახდელები	20
ხარჯები	22
მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები და პროგრამები	22
ინფრასტრუქტურის განვითარება	23
დასუფთავება და გარემოს დაცვა.....	24
განათლება	24
კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი	25
ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	25
მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები.....	27

შესავალი

რა არის მოქალაქის გზამკვლევი

ადგილობრივი თვითმმართველობა არის საქართველოს მოქალაქეთა უფლება და შესაძლებლობა, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მეშვეობით, საქართველოს კანონმდებლობის ფარგლებში, ადგილობრივი მოსახლეობის ინტერესების შესაბამისად გადაწყვიტონ ადგილობრივი მნიშვნელობის საკითხები¹.

მოქალაქეებს აქვთ უფლება ჩაერთონ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. მნიშვნელოვანია, რომ მუნიციპალიტეტის ფინანსური დოკუმენტები (პრიორიტეტების დოკუმენტი, პროგრამული ბიუჯეტი) იქმნებოდეს მოქალაქეთა უშუალო მონაწილეობითა და აქტიური ჩართულობით. ხელისუფლებისა და მოქალაქეების თანამშრომლობა ხელს უწყობს გადაწყვეტილების მიღების პროცესის გამჭვირვალობას და საჯარო მმართველობის გაუმჯობესებას.

წინამდებარე გზამკვლევი მოქალაქეს საშუალებას მისცემს, გაეცნოს მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტს, იცოდეს, რა საჭიროებების მიხედვით იხარჯება საჯარო ფინანსები. გზამკვლევაში მოცემულია მესტიის მუნიციპალიტეტის 2026 წლის ბიუჯეტის პროექტის ძირითადი პარამეტრებისა და 2026-2029 წლების პრიორიტეტები და დაგეგმილი პროგრამების საპროგნოზო მაჩვენებლები.

ამასთან, გზამკვლევაში წარმოდგენილია საბიუჯეტო პროცესისა და ბიუჯეტის ეტაპების შესახებ ინფორმაცია, რაც მოქალაქეებს საშუალებას აძლევს იცოდნენ, როდის იწყება მუნიციპალიტეტში მომავალი წლის ბიუჯეტის პროექტზე მუშაობა და რა დროს იქნება უკეთესი და ეფექტური მისი ჩართულობა.

მუნიციპალიტეტის უფლებამოსილებები და ბიუჯეტი

იმისათვის, რომ ბიუჯეტირების პროცესში ჩავერთოთ და მომავალი წლის ბიუჯეტიდან ჩვენთვის მნიშვნელოვანი საკითხების დაფინანსება მოვითხოვოთ, პირველ რიგში, უნდა ვიცოდეთ, თვითმმართველობის რომელ ორგანოს როდის და რა საკითხებზე უნდა მივმართოთ და რის გაკეთება შეუძლია თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში.

¹ საქართველოს ორგანული კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ 2014 წ., მუხლი 2, პუნქტი 1.

➤ თვითმმართველობის ორგანოები

საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად, საქართველოს მოქალაქეები ადგილობრივი მნიშვნელობის საქმეებს აწესრიგებენ ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების მეშვეობით².

❖ **საკრებულო** - წარმომადგენლობითი ორგანო, რომელიც *ანგარიშვალდებულია მოსახლეობის წინაშე;*

საკრებულო კოლექტიური ორგანოა, სადაც გადაწყვეტილებები ხმათა უმრავლესობით მიიღება, რომელთა შესრულებაც სავალდებულოა მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე.

❖ **მერი** - აღმასრულებელი ორგანო და მუნიციპალიტეტის უმაღლესი თანამდებობის პირი, რომელიც *ანგარიშვალდებულია მოსახლეობისა და საკრებულოს წინაშე;*

✓ **მუნიციპალიტეტის მერია** არის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოსადმი დაქვემდებარებული დაწესებულება, რომელიც უზრუნველყოფს მერის უფლებამოსილების განხორციელებას.

მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ხელისუფლება უზრუნველყოფს საკრებულოს გადაწყვეტილებათა აღსრულებას, სხვადასხვა პროგრამების განხორციელებას და მოსახლეობისთვის სერვისების მიწოდებას. თავის მხრივ, კი საკრებულოს უფლებამოსილებას წარმოადგენს აღმასრულებელი ორგანოების საქმიანობის რეგულირება და კონტროლი. საკრებულო კონტროლს უწევს მის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულებას, ისმენს და აფასებს თანამდებობის პირთა საქმიანობის ანგარიშებს.

➤ მუნიციპალიტეტის უფლებამოსილებები

ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის მიხედვით მუნიციპალიტეტის უფლებამოსილებებია³:

❖ **ადგილობრივი ინფრასტრუქტურის მოწყობა/მოწესრიგება:**

- ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების მოვლა-პატრონობა და რეაბილიტაცია.
- გზების მშენებლობა
- სოფლების წყალმომარაგება (ქალაქების წყალმომარაგებას უზრუნველყოფს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია)
- ადგილობრივი მნიშვნელობის სამელიორაციო სისტემის განვითარება;
- მოსახლეობის მუნიციპალური ტრანსპორტით მომსახურების ორგანიზება;
- გარე განათების მოწყობა-რეაბილიტაცია;
- საზოგადოებრივი სივრცეების კეთილმოწყობა - სკვერები, პარკები;

² საქართველოს კონსტიტუცია 1995 წ. მუხლი 74, პუნქტი 1.

³ ორგანული კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“, 2014 წელი, მუხლი 16.

- საბავშვო ბაღების შენობების მშენებლობა

❖ *განათლება:*

- საბავშვო ბაღების მართვა;
საჯარო სკოლებში დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში მცირე სარეაბილიტაციო სამუშაოების, გასათბობი ბრიკეტები შეძენის და მოსწავლეთა ტრანსპორტირების უზრუნველყოფა.

❖ *გარემოს დაცვა:*

- მუნიციპალური ნარჩენების მართვა;
- ქუჩებისა და საზოგადოებრივი ობიექტების დაგვა-დასუფთავება;
- მიუსაფარ ცხოველებთან დაკავშირებული საკითხების გადაწყვეტა

❖ *სპორტი და კულტურა:*

- სპორტული და კულტურული სკოლისგარეშე დაწესებულებების ხელშეწყობა;
- კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და განვითარება;
- მუნიციპალიტეტში კულტურის სფეროს განვითარების ხელშეწყობა;
- ბიბლიოთეკების, კინოთეატრების, მუზეუმების, თეატრების, საგამოფენო დარბაზებისა და კულტურის ობიექტების ფუნქციონირების უზრუნველყოფა და ახალი ობიექტების მშენებლობა;
- სპორტულ-გამაჯანსაღებელი ობიექტების ფუნქციონირების უზრუნველყოფა და ახალი ობიექტების მშენებლობა;

ამასთან, მუნიციპალიტეტს საკუთარი ინიციატივით შეუძლია ისეთი ღონისძიებების გატარება, როგორც არის:

- ტურიზმის განვითარება;
- სოციალური დახმარება და ჯანმრთელობის დაცვა;
- ადგილობრივ დონეზე ახალგაზრდული პოლიტიკის განვითარების ხელშეწყობა;
- ბავშვის დაცვა და მხარდაჭერა;
- მასობრივი სპორტის ხელშეწყობა;
- საზოგადოებრივი განათლებისა და გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობა;
- ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის პრევენცია, ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დაცვა და დახმარება;
- ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრება;
- ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოს შექმნა;
- ინოვაციური განვითარების მხარდაჭერა და სხვა.

➤ ადგილობრივი ბიუჯეტი

ტერმინი „ბიუჯეტი“ ინგლისური სიტყვა „Budget“-ისგან მოდის და ტყავის ჩანთას, საფულეს ან ტომარას ნიშნავს.

საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის მიხედვით ბიუჯეტი არის საქართველოს ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებების ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესრულების მიზნით მისაღები შემოსულობების, გასაწევი გადასახდელებისა და ნაშთის ცვლილების ერთობლიობა, რომელიც დამტკიცებულია საქართველოს ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებების შესაბამისი ორგანოების მიერ.

მუნიციპალიტეტების უფლებამოსილებების განხორციელების მთავარი ინსტრუმენტი ადგილობრივი ბიუჯეტია.

- ყველა მუნიციპალიტეტს აქვს საკუთარი დამოუკიდებელი ბიუჯეტი, რომლის შემუშავებასა და განკარგვაზე პასუხისმგებელია ადგილობრივი ხელისუფლება.
- მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი დამოუკიდებელია როგორც სხვა მუნიციპალიტეტის, ისე ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური და საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტებისგან;
- მუნიციპალიტეტს გააჩნია საკუთარი შემოსულობები (სხვადასხვა წყაროებიდან მიღებული ფინანსური სახსრები);
- თვითმმართველი ერთეულის ხელისუფლება ადგილობრივი მოსახლეობის საჭიროებების გათვალისწინებით დამოუკიდებლად იღებს გადაწყვეტილებას საკუთარი ფინანსების ხარჯვაზე;
- საქართველოს ცენტრალურ და ავტონომიური რესპუბლიკების ხელისუფლებებს უფლება არა აქვთ, ჩაერიონ მუნიციპალიტეტის ორგანოების საბიუჯეტო უფლებამოსილებებში (საბიუჯეტო კოდექსი).

მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური დოკუმენტებია:

- ✓ პრიორიტეტების დოკუმენტი;
- ✓ საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმა;
- ✓ მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი (დანართებით: პროგრამული ბიუჯეტის დანართი, კაპიტალური ბიუჯეტის დანართი და ა(ა)იპ⁴-ების//შპს⁵-ების დანართი)

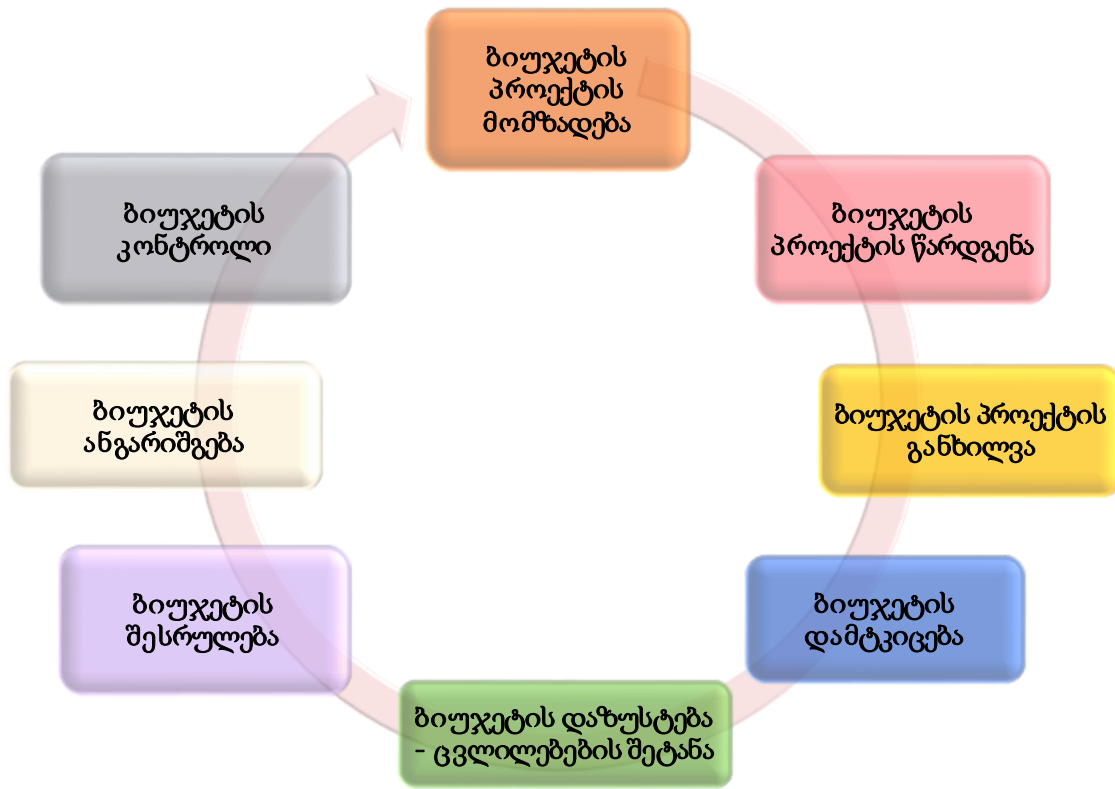
⁴ ა(ა)იპ - არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი

⁵ შპს - სამთავრობო სექტორს მიკუთვნებული საწარმოები

საბიუჯეტო პროცესი

ადგილობრივი თვითმმართველობის საბიუჯეტო პროცესი ორ წელსა და ორ თვეს მოიცავს. მუნიციპალიტეტში მომდევნო წლის ბიუჯეტზე მუშაობა 10 თვით ადრე - 1 მარტიდან იწყება და საბიუჯეტო წლის დასრულებიდან 4 თვეში - 1 მაისამდე სრულდება, ბიუჯეტის შესრულების შესახებ ანგარიშის დამტკიცებით.

ბიუჯეტირების ეტაპები

ბიუჯეტზე პასუხისმგებლობა თვითმმართველობის აღმასრულებელ და წარმომადგენლობით ორგანოებს შორის შემდეგი სახით არის გადანაწილებული.

ბიუჯეტის პროექტის მომზადება და წარდგენა:

- ✓ 1 მარტს მუნიციპალიტეტის მერი გამოსცემს ბრძანებას საშუალოვადიანი პრიორიტეტების დოკუმენტისა და ბიუჯეტის პროექტზე მუშაობის დაწყების თაობაზე;
- ✓ ბრძანების თანახმად პრიორიტეტების დოკუმენტზე მუშაობს მერის ბრძანებით შექმნილი სამუშაო ჯგუფი, რომლის შემადგენლობაშიც არიან მერი, მერის მოადგილე, სტრუქტურული ერთეულების ხელმძღვანელები, მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული იურიდიული პირების წარმომადგენლები, მოწვეული ექსპერტი და სხვა დაინტერესებული პირები;
- ✓ პრიორიტეტების დოკუმენტის პირველადი ვერსიას სამუშაო ჯგუფი 15 აგვისტომდე წარუდგენს მერს. შემდეგ კი დოკუმენტის გადამუშავება ხდება;
- ✓ მერმა ბიუჯეტის პროექტი და საშუალოვადიანი პრიორიტეტების დოკუმენტი საკრებულოს უნდა წარუდგინოს არაუგვიანეს 15 ნოემბრისა.

ბიუჯეტის პროექტის განხილვა:

- ✓ საკრებულოს აპარატმა უნდა გამოაქვეყნოს ცნობა, რომელშიც მითითებული იქნება საკრებულოს ის კომისიები, რომელსაც გადაეცათ პროექტები განსახილველად, კომისიებსა და ფრაქციებში პროექტის განხილვის ვადები, კომისიებისა და ფრაქციების ადგილსამყოფელი და სხდომების გრაფიკი, პროექტების საკრებულოს სხდომაზე გატანის დრო, საკრებულოს აპარატის მისამართი, სადაც შეიძლება წარდგენილი იქნეს მოსაზრებები პროექტთან დაკავშირებით, მოსაზრებების წარდგენის ვადა;
- ✓ საკრებულოს აპარატი ბიუჯეტის პროექტის წარდგენიდან 5 დღის ვადაში უზრუნველყოფს ფინანსური დოკუმენტების გამოქვეყნებას საჯარო განხილვისთვის;
- ✓ პრიორიტეტების დოკუმენტსა და ბიუჯეტის პროექტს განიხილავენ საკრებულოს კომისიები და ფრაქციები და ამზადებენ თავის რეკომენდაციებს, რომელსაც განიხილავს საფინანსო-საბიუჯეტო კომისია და ამზადებს საბოლოო დასკვნას, რომელსაც საკრებულოს თავმჯდომარეს წარუდგენს;
- ✓ ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს უფლება აქვთ წინასწარი ნებართვის გარეშე დაესწროს საკრებულოს, საკრებულოს კომისიის სხდომებს.
- ✓ საკრებულოს მიერ მომზადებულ რეკომენდაციებს საკრებულოს თავმჯდომარე წარუდგენს მუნიციპალიტეტის მერს არაუგვიანეს 25 ნოემბრისა;
- ✓ მერი ბიუჯეტის პროექტის იმავე ან შესწორებულ ვარიანტს საკრებულოს შენიშვნებზე დასკვნასთან ერთად (რომელშიც აღინიშნება თითოეული შენიშვნა და ამ შენიშვნის მიღების ან უარყოფის დასაბუთება) არაუგვიანეს 10 დეკემბრისა წარუდგენს საკრებულოს;
- ✓ ბიუჯეტის პროექტის მეორე წარდგენის შემდეგ საკრებულოში იწყება ბიუჯეტის პროექტის განხილვა (გამოქვეყნებიდან არაუადრეს ერთი კვირისა);
- ✓ საკრებულო ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე, სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით ამტკიცებს მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის პროექტს;

ბიუჯეტის შესრულება და ანგარიშგება:

- ✓ საბიუჯეტო წლის 1 იანვარიდან იწყება ბიუჯეტის ხარჯვა;
- ✓ ბიუჯეტის შესრულებაზე პასუხისმგებელია აღმასრულებელი ორგანო;
- ✓ ბიუჯეტში წლის განმავლობაში რამდენჯერმე შეიძლება შევიდეს ცვლილება, რომელსაც საკრებულო ამტკიცებს;
- ✓ მერია ყველი კვარტლის დასრულებიდან 1 თვის ვადაში ამზადებს კვარტალური შესრულების ანგარიშს და აგზავნის საკრებულოში;
- ✓ საბიუჯეტო წლის დასრულებიდან 2 თვეში მერიამ უნდა მოამზადოს ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიში და 1 მარტამდე წარუდგინოს საკრებულოს;
- ✓ ბიუჯეტის შესრულების ანგარიში მუნიციპალიტეტის მიერ საკრებულოსთვის მისი წარდგენიდან 10 დღის ვადაში უნდა გამოქვეყნდეს;
- ✓ საკრებულომ უნდა განიხილოს ბიუჯეტის წლიური შესრულების ანგარიში და 1 მაისამდე დაამტკიცოს ან არ დაამტკიცოს.

ბიუჯეტირების პროცესი სამივე ფაზაში **თქვენი, როგორც მოქალაქის** ჩართულობა უმნიშვნელოვანესია. ამ პროცესში კი სხვადასხვა მექანიზმების საშუალებით შეგიძლიათ ჩაერთოთ. კერძოდ,

პრიორიტეტების დოკუმენტისა და ბიუჯეტის პროექტის მომზადება 1 მარტიდან - 15 ნოემბრამდე	• თქვენს დასახლებაში არსებული პრობლემების შესახებ მერიისა და საკრებულოსთვის ინფორმაციის მიწოდება • ინიციატივების დაყენება • პრიორიტეტების განსაზღვრის მიზნით ჩატარებულ გამოკითხვებში მონაწილეობა • დისკუსიებსა და სხვადასხვა საჯარო შეხვედრებზე დასწრება
ბიუჯეტის პროექტის განხილვა და დამტკიცება 15 ნოემბრიდან 31 დეკემბრამდე	• ბიუჯეტის საჯარო განხილვებში მონილეობა; • რეკომენდაციების მიწოდება; • საკრებულოს კომიტეტების სხდომაზე დასწრება • საკრებულოს სხდომაზე დასწრება
ბიუჯეტის შესრულება / ანგარიშგება 1 იანვრიდან	• ბიუჯეტის შესრულების მონიტორინგი; • ბიუჯეტის შესრულების შესახებ ინფორმაციის გამოთხოვა; • ბიუჯეტის შესრულების შესახებ საკრებულოში განხილვებში მონაწილეობა; • მერის მიერ წლიური ანგარიშის წადგენაში მონაწილეობა და შეკითხვების დასმა;

ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საბიუჯეტო კალენდარი

	პერიოდი	საბიუჯეტო აქტივობა
ბიუჯეტის	1 მარტს	პრიორიტეტების დოკუმენტზე მუშაობის დაწყება
	მარტი	მუნიციპალური სამსახურების კოორდინაციის მიზნით სამუშაო ჯგუფის შექმნა
	15 ივლისი	დასაგეგმი საბიუჯეტო წლის ძირითად საბიუჯეტო პარამეტრების მიწოდება ფინანსთა სამინისტროს მიერ
	15 ივლისიდან	საფინანსო ორგანო გაიანგარიშებს შემოსულობებისა და გადასახდელების საპროგნოზო მაჩვენებლებს და

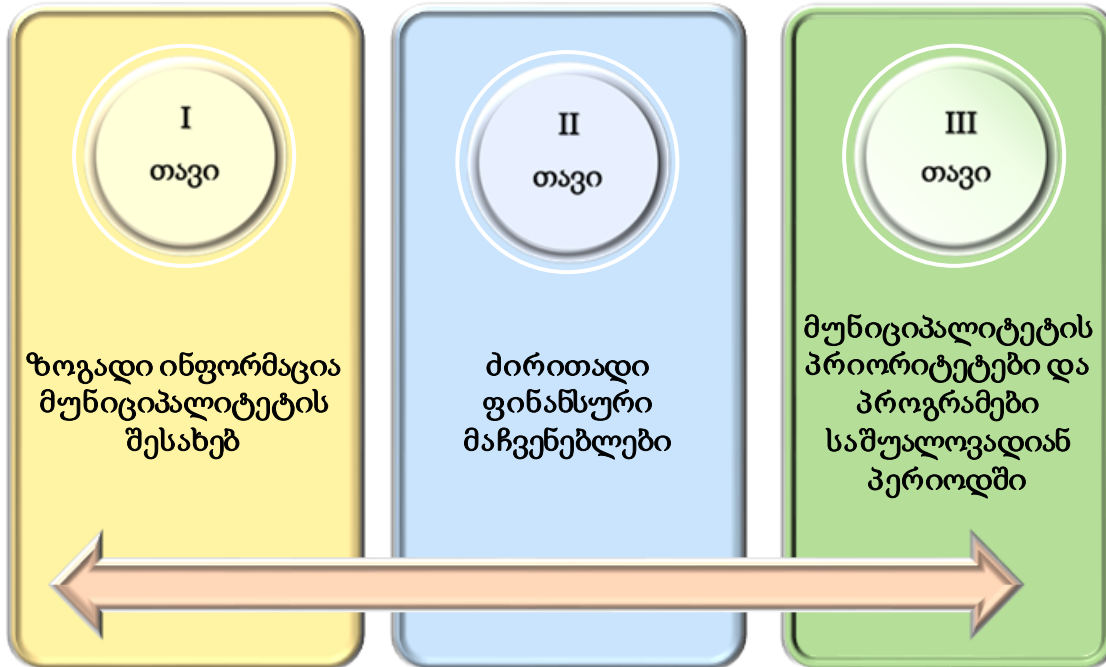
მომზადება		იწყებს შესაბამის პროცედურებს ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის პროექტის შესადგენად.
	15 აგვისტომდე	სამუშაო ჯგუფი ამზადებს პრიორიტეტების დოკუმენტის პირველად ვარიანტს, რომელსაც იწონებს მუნიციპალიტეტის მერი
არაუგვიანეს 15 სექტემბრისა	15	მუნიციპალური სამსახურები ამზადებელ მომავალი წლისთვის მათი სამსახურის აქტივობების შესაბამისად საბიუჯეტო განაცხადს და განსახილველად წარადგენენ საფინანსო სამსახურში
არაუგვიანეს 1 ოქტომბრისა	1	მუნიციპალიტეტის საფინანსო სამსახური 2026 წლის ბიუჯეტის პროექტის წინასწარ ვარიანტს განსახილველად წარუდგენს მერის ბრძანებით შექმნილ სამუშაო ჯგუფს
არაუგვიანეს 5 ოქტომბრისა	5	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს აცნობებს მიზნობრივი ტრანსფერის საპროგნოზო პარამეტრებს და გადასაცემი ფინანსური დახმარებისა და გადასახადებიდან მისაღები შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლებს
ბიუჯეტის განხილვა და დამტკიცება	არაუგვიანეს 15 ნოემბრისა	მერი საკრებულოს წარუდგენს ბიუჯეტის პროექტს და პრიორიტეტების დოკუმენტს
	20 ნოემბრისთვის	ბიუჯეტის პროექტის საკრებულოში შეტანიდან 5 დღეში ბიუჯეტის პროექტის ქვეყნდება საჯარო განხილვისთვის
არაუგვიანეს 25 ნოემბრისა	25	შენიშვნების არსებობის შემთხვევაში ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს თავმჯდომარე ბიუჯეტის პროექტს შენიშვნებით უბრუნებს მერს
არაუგვიანეს 10 დეკემბრისა	10	მერი ბიუჯეტის პროექტისა და პრიორიტეტების დოკუმენტის იმავე ან შესწორებულ ვარიანტებს წარუდგენს წარმომადგენლობითი ორგანოს (საკრებულო)
	31	ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე ადგილობრივი

	დეკემბრამდე	თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანო საჯაროდ იხილავს და იღებს გადაწყვეტილებას ბიუჯეტის პროექტის დამტკიცების თაობაზე. გადაწყვეტილება ბიუჯეტის პროექტის დამტკიცების შესახებ მიიღება წარმომადგენლობითი ორგანოს სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით
ბიუჯეტის შესრულება / ანგარიშგება	ყოველ თვის 10 რიცხვისთვის (თებერვალი, მარტი, აპრილი ...)	საფინანსო სამსახური ყოველი თვის დასრულებიდან 10 დღის ვადაში ამზადებს 2025 წლის ანგარიშს ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის შემოსულობების, გადასახდელების, ნაშთის ცვლილებისა და მთლიანი სალდოს ჩვენებით
	28 მარტი	საფინანსო სამსახური საბიუჯეტო წლის დასრულებიდან არა უგვიანეს 2 თვისა ამზადებს წლის ბიუჯეტების შესრულების წლიურ ანგარიშებს და წარუდგენს საკრებულოს
	1 მაისი	საკრებულო არა უგვიანეს 1 მაისისა საჯაროდ იხილავს ბიუჯეტების შესრულების წლიურ ანგარიშს და იღებს გადაწყვეტილებას წლიური ანგარიშების დამტკიცების ან დაუმტკიცებლობის შესახებ

მუნიციპალიტეტის ფინანსური დოკუმენტები

ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის პრიორიტეტების დოკუმენტი არის ადმინისტრაციული ერთეულების განვითარების ძირითადი გეგმა, რომელიც ასახავს ინფორმაციას საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების შესახებ; დოკუმენტი უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას როგორც გასულ პერიოდზე, ასევე მომდევნო 4 წლის განმავლობაში მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან დასაფინანსებელ ძირითად პრიორიტეტებსა და პროგრამებზე.

პრიორიტეტების დოკუმენტი მოიცავს ინფორმაციას გასულ პერიოდზე *(მიმდინარე და გასული წლები, მაგალითად, 2026-2029 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტში მოცემულია ინფორმაცია 2024 და 2025 წლების შესახებ)*, ასევე მომდევნო 4 წლის განმავლობაში *(დასაგეგმი 2026 წელი და დასაგეგმის შემდგომი სამი წელი - 2027, 2028 და 2029 წლები)* მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან დასაფინანსებელ ძირითად პრიორიტეტებისა და პროგრამებზე.

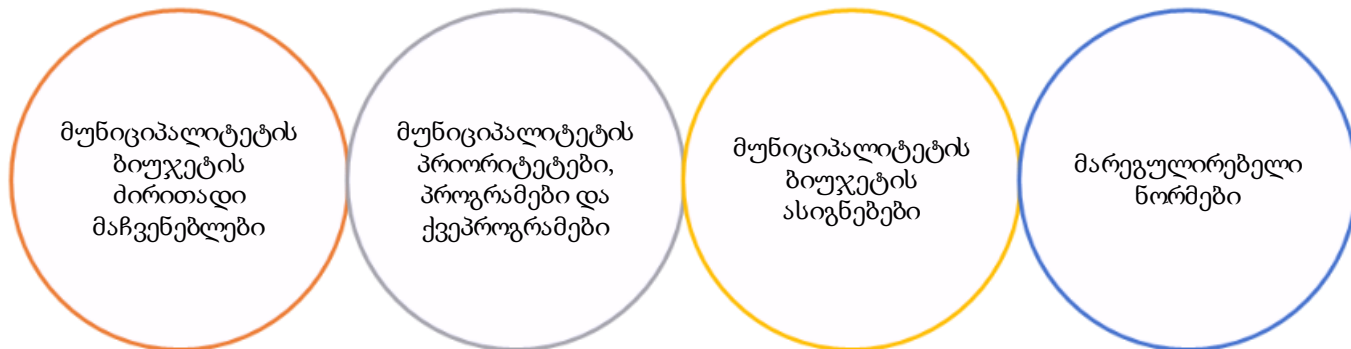
საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის (2009 წ.) თანახმად, **ბიუჯეტი** არის საქართველოს ადგილობრივი ხელისუფლებების ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესრულების მიზნით მისაღები შემოსულობების (სხვადასხვა წყაროებიდან მიღებული ფულადი სახსრების ერთობლიობა), გასაწევი გადასახდელებისა (გასაცემი ფულადი სახსრების ერთობლიობა) და ნაშთის ცვლილების (წინა წლის დარჩენილი თანხა, რომელიც ვერ დაიხარჯა და მისი გამოყენება ან დაგროვება მოხდება) ერთობლიობა, რომელიც დამტკიცებულია ადგილობრივი ხელისუფლებების შესაბამისი ორგანოების მიერ.

მერმა საკრებულოს მეხტის მუნიციპალიტეტის 2026-2029 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტთან და 2026 წლის ბიუჯეტთან ერთად შემდეგი დოკუმენტები წარუდგინა:

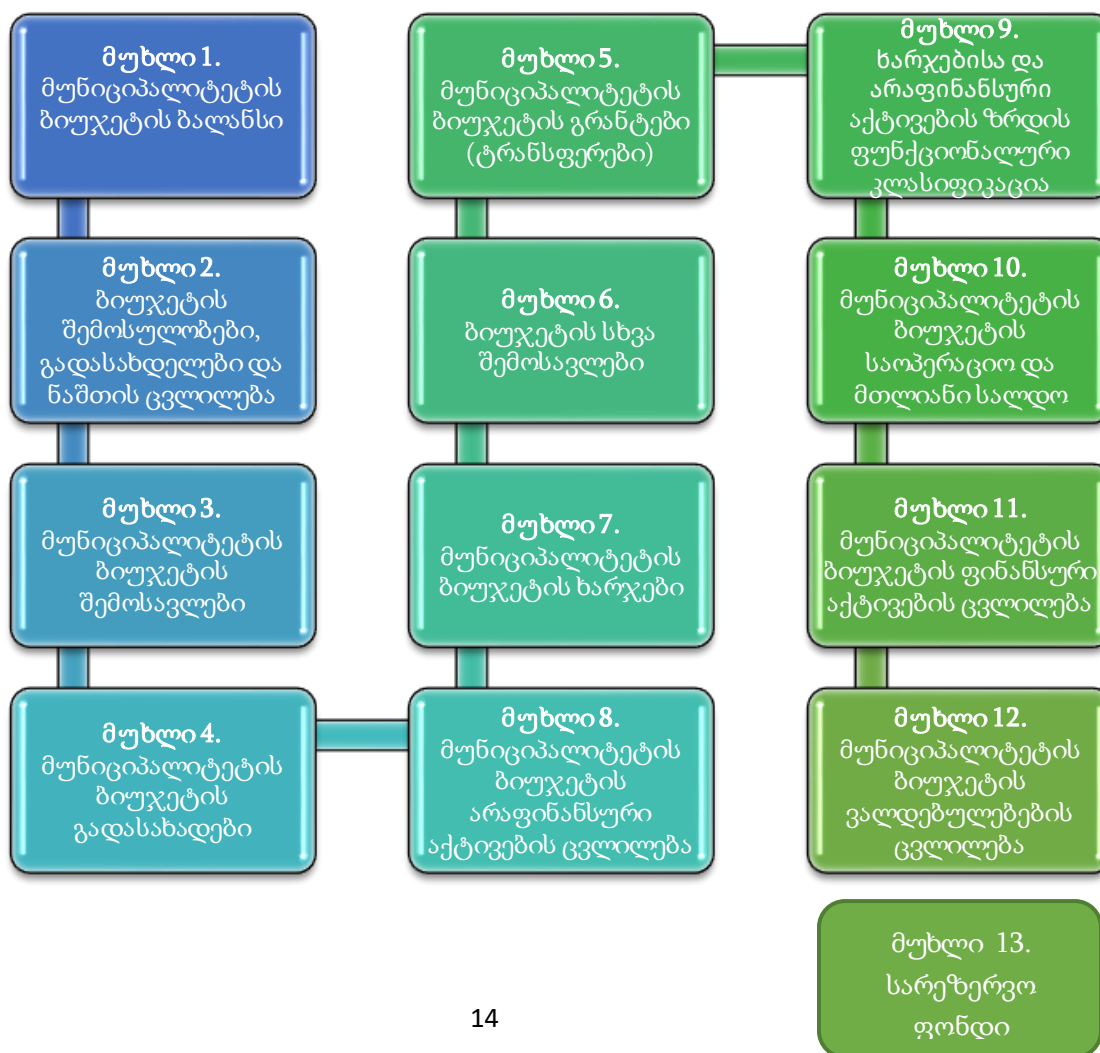
- ბიუჯეტის პროექტის განმარტებითი ბარათი;
- მუნიციპალიტეტის პროგრამული ბიუჯეტის დანართი, სადაც მოცემულია თითოეული პროგრამისა და ქვეპროგრამის აღწერა, მათი მოსალოდნელი შედეგი და შედეგების შეფასების ინდიკატორები (საბაზისო და მიზნობრივი მაჩვენებელი, ცდომილების ალბათობა და შესაძლო რისკები);
- კაპიტალური პროექტების დანართი
- ა(ა)იპ-ების და შპს-ების დანართი

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში ფინანსური მონაცემები წარმოდგენილია გასული, მიმდინარე და დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისათვის. მაგალითად, 2026 წლის ბიუჯეტის პროექტში არის ინფორმაცია 2026 წელს დაგეგმილი და გასული 2024 და 2025 წლების ფინანსური მაჩვენებლების შესახებ.

ყველა მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტს საერთო სტრუქტურა აქვს და რამდენიმე თავისგან შედგება.

- ✓ პირველ თავში, რომელიც რამდენიმე მუხლს აერთიანებს, მოცემულია ინფორმაცია ბიუჯეტის ძირითადი ფინანსური პარამეტრების შესახებ. დეტალურად არის განხილული შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილების შესახებ ინფორმაცია.

მუხლი 14.
ასიგნებები

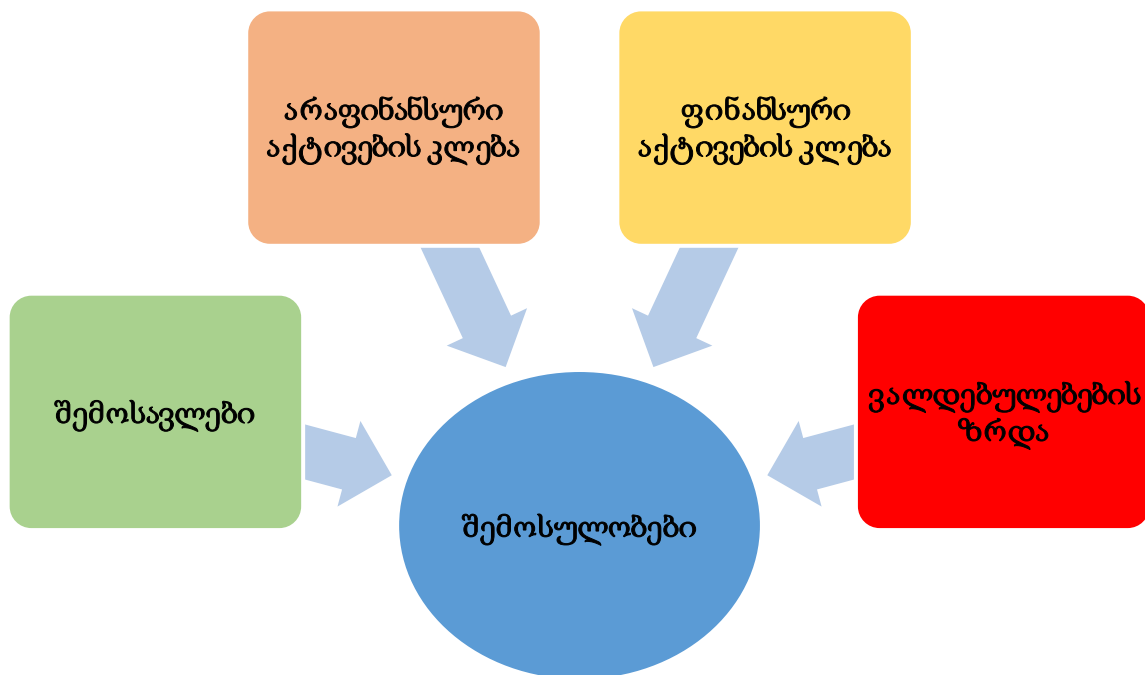
მუხლი 15.
სოციალური
უზრუნველყოფ

- **ბიუჯეტის მეორე თავში** მოცემულია პროგრამებსა და ქვეპროგრამების აღწერა და მიზნები, ამასთან ბიუჯეტს ახლავს პროგრამული დანართი, სადაც დამატებით მოცემულია პროგრამის/ქვეპროგრამის მოსალოდნელი საბოლოო/შუალედური შედეგები და შედეგების შეფასების ინდიკატორები (საბაზისო და მიზნობრივი მაჩვენებლები), ცდომილების ალბათობა და შესაძლო რისკები;
- **ბიუჯეტის მესამე თავში** კი წარმოდგენილია ინფორმაცია პრიორიტეტების, პროგრამებისა და ქვეპროგრამებისათვის გამოყოფილი **ასიგნებების შესახებ** (ასიგნება ნიშნავს ბიუჯეტიდან გამოყოფილი თანხების გადახდის განხორციელების უფლებამოსილებას). ეს ინფორმაცია მოცემულია გასული, მიმდინარე და დასაგეგმი წლების მიხედვით.

მესტიის მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური პარამეტრების საპროგნოზო მაჩვენებლები 2026 წლისთვის

❖ შემოსულობები

ადგილობრივი თვითმმართველ ერთეულებს გააჩნიათ როგორც საკუთარი ფულადი სახსრები - საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლები, სახელმწიფო (ან ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტიდან) ბიუჯეტიდან ან სხვა დონორებისგან მიღებული ფინანსური რესურსები, ასევე შეუძლია ვალის აღება - ყველაფერი ეს ბიუჯეტის შემოსულობებს წარმოადგენს.

ბიუჯეტის შემოსულობები არის ბიუჯეტში შემოსული ფულადი სახსრების ერთობლიობა, რომელსაც მუნიციპალიტეტი იღებს ზემოთ მოცემული 4 ძირითადი წყაროდან.

- ❖ **შემოსავლები:** გადასახადები (ქონების გადასახადი და დღგ-დან წილი), გრანტები და სხვა შემოსავლები (ქვემოთ დეტალურად იქნება განხილული სამივე სახის შემოსავალი);
- ❖ **არაფინანსური აქტივების კლება** - არის მუნიციპალიტეტის მიერ გასაყიდად გატანილი ქონებიდან მიღებულ ფულად სახსრები.

მუნიციპალიტეტს შემდეგი სახის არაფინანსური აქტივები აქვს:

- ✓ ძირითადი აქტივები (შენობა-ნაგებობები, მანქანა-დანადგარები და ინვენტარი და სხვა)
- ✓ არაწარმოებული აქტივები (მიწა)

როდესაც მუნიციპალიტეტი შენობა-ნაგებობას ან მიწას ყიდის, მას ქონება აკლდება, თუმცა ბიუჯეტში ფული შემოსდის, ამიტომ ქონების გაყიდვიდან მიღებულ თანხებს არაფინანსური აქტივების კლება ჰქვია.

❖ **ფინანსური აქტივების კლება** - არის ფულად სახსრები, რომელიც მუნიციპალიტეტის მიერ მის საკუთრებაში არსებული ფინანსური რესურსების გამოყენებიდან მიიღება.

კერძოდ, ფინანსური აქტივებია:

- ✓ ვალუტა და დეპოზიტები
- ✓ სესხები (მუნიციპალიტეტის მიერ გასესხებული თანხა)
- ✓ აქციები და სხვა კაპიტალი

მაგალითად, როდესაც მუნიციპალიტეტს სხვაზე გასესხებული თანხა უკან უბრუნდება, ან წინა წელს დარჩენილი ნაშთის გამოყენებას გეგმას, ამ დროს ფინანსური აქტივი აკლდება, თუმცა ბიუჯეტში ფული შემოდის.

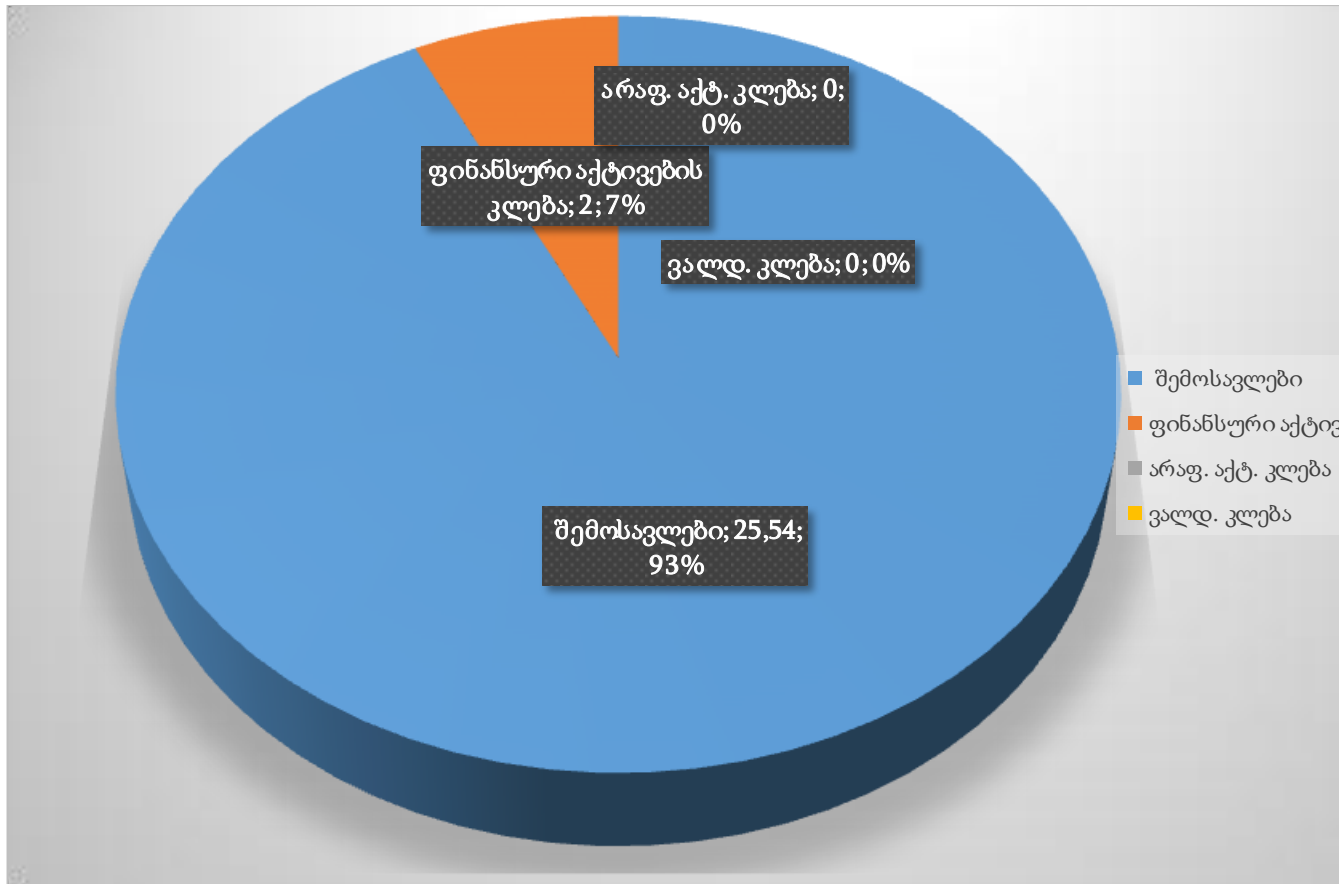
❖ **ვალდებულებების ზრდა** - არის ფულადი სახსრები, რომელიც მუნიციპალიტეტს ვალის აღების შედეგად აქვს.

კერძოდ, ვალდებულებებია:

საგარეო ვალი

საშინაო ვალი

მესტიის მუნიციპალიტეტის შემოსულობების საპროგნოზო მაჩვენებელი 2026 წლისთვის 27 540 ათ. ლარია, აქედან შემოსავლები 25 540 ათ. ლარია, არაფინანსური აქტივების კლება 0 ლარი, ხოლო ფინანსური აქტივების კლება 2 000 ათ. ლარი (**2025 წელს ბიუჯეტიდან დარჩენილი ნაშთის ასახვა ბიუჯეტში**). დამტკიცებულ ბიუჯეტში განხორციელებულ ცვლილებებს კორექტირებული, ანუ დაზუსტებული ბიუჯეტი ეწოდება.

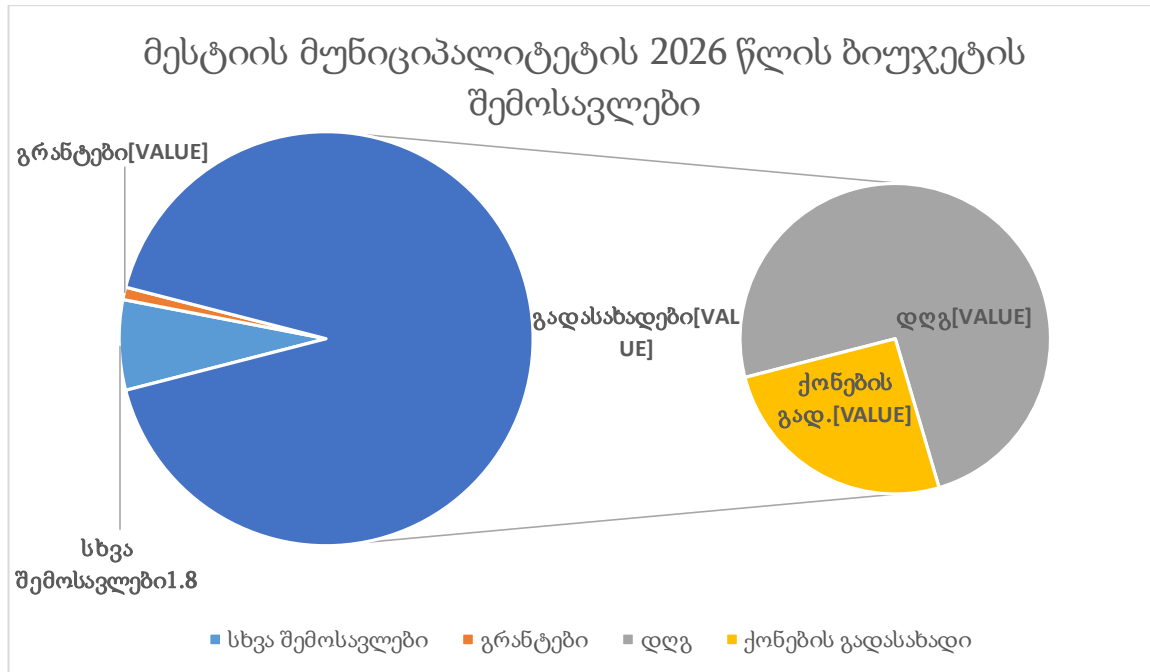

შემოსავლები

მუნიციპალიტეტის შემოსულობების მთავარი წყაროა შემოსავლები, რომელიც შედგება შემდეგი კომპონენტებისგან:

- გადასახადები: ქონების გადასახადი, დღგ-დან მუნიციპალიტეტის წილი;
- გრანტები: საერთაშორისო ორგანიზაციებისგან მიღებული გრანტები; სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებული ტრანსფერები: მიზნობრივი, კაპიტალური და სპეციალური ტრანსფერები;
- სხვა შემოსავლები: რენტა; პროცენტი; სხვადასხვა მოსაკრებლები; ჯარიმები და საურავები

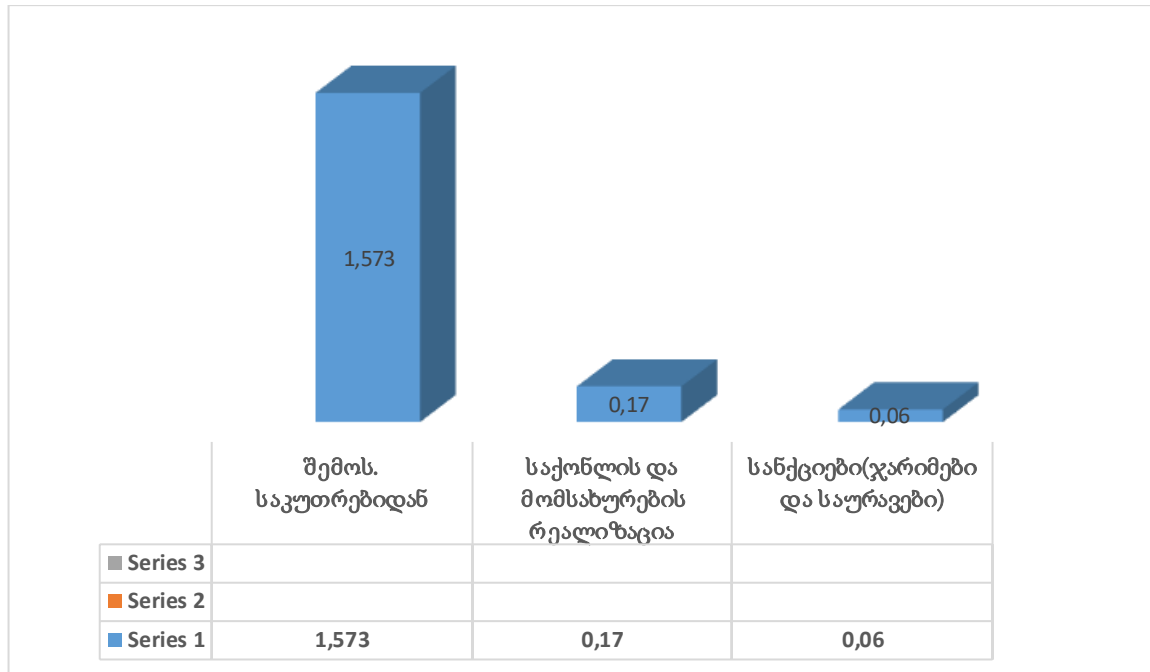
2026 წლის პროგნოზით მესტიის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსავლები იქნება 25 540 ათ. ლარი, აქედან გადასახადებიდან მისაღები შემოსავლები შეადგენს 23 488 ათას ლარს (მთელი შემოსავლების 92%).

აღსანიშნავია, რომ შემოსავლების მაჩვენებელი 2026 წლის განმავლობაში გაიზრდება, რადგან დაემატება ცენტრალური ბიუჯეტის ფონდებიდან გამოყოფილი ტრანსფერები, ამ დროისთვის ბიუჯეტში გათვალისწინებულია მიზნობრივი ტრანსფერი 248.2 ათასი ლარის ოდენობით (მათ შორის: საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დაფინანსება- 198.2 ათასი ლარი. ბავშვთა უფლებების დაცვა-50 ათასი ლარი).

სხვა შემოსავლები 2026 წლის ბიუჯეტში შემოსავლების 7%-ია და დადაგეგმილია 1 803.8 ათ. ლარით. კერძოდ:

შემოსავლები საკუთრებიდან-1 573.8 ათ. ლარი(პროცენტი-173.8 ათ. ლარი, რენტა 1 400 ათ. ლარი), საქონლის და მომსახურების რეალიზაცია-170 ათ. ლარი(დასუფთავების მოსაკრებელი 150 ათ. ლარი, სანებართვო მოსაკრებელი-20 ათ. ლარი). სანქციები(ჯარიმები და საურავები)-60 ათ. ლარი.

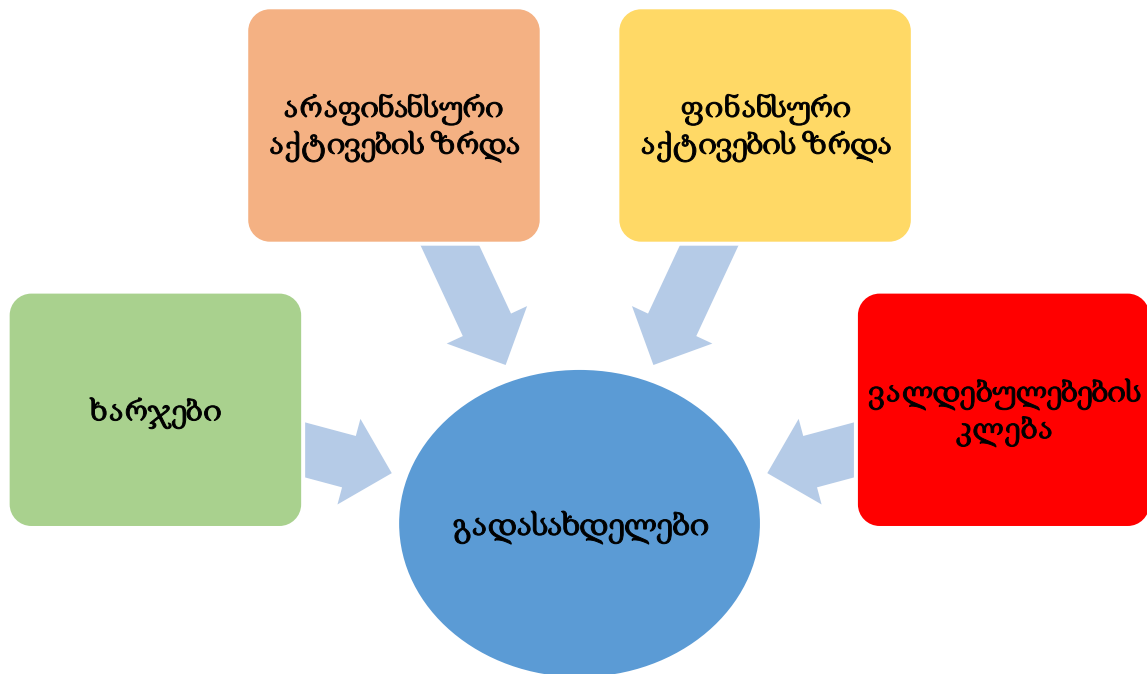

არაფინანსური აქტივების კლებიდან და ფინანსური აქტივების კლებიდან მისაღები შემოსავლები განსაზღვრულია 2 000 ათ. ლარით (მათ შორის 2 000 ათ.ლარი 2025 წლის ნაშთის ასახვა ბიუჯეტში).

გადასახდელები

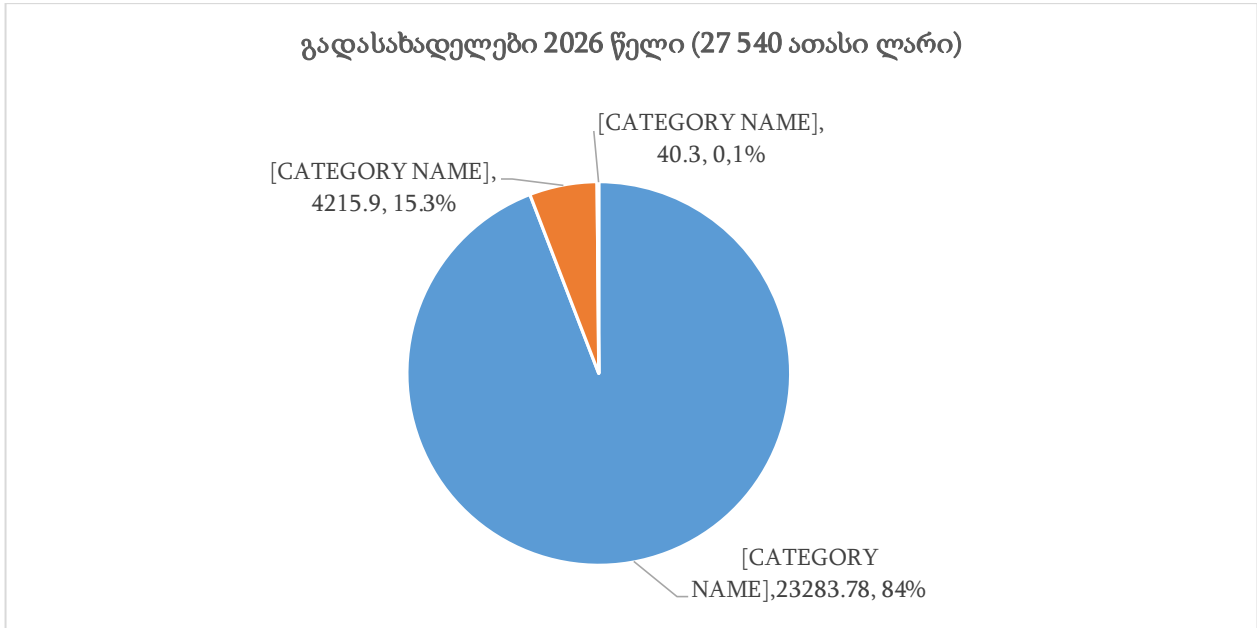
ადგილობრივი ბიუჯეტიდან გასაცემი ფულადი სახსრების ერთობლიობა **ბიუჯეტის გადასახდელებს** წარმოადგენს.

მუნიციპალიტეტის გადასახდელების 4 წყაროა:

- ❖ **ხარჯები:** ყოველწლიურად გასაწევი ხარჯები: მუნიციპალიტეტის თანამშრომელთა ხელფასები, საოფისე მასალებისა და ინვენტარის შეძენა, ა(ა)იპ-ების დაფინანსება, აღებული სესხის პროცენტის დაბრუნება, სოციალური უზრუნველყოფა;
- ❖ **არაფინანსური აქტივების ზრდა** - ქონების შეძენა, რეაბილიტაცია; კაპიტალური პროექტების განხორციელება; როდესაც მუნიციპალიტეტი რაიმე სახის ინფრასტრუქტურულ პროექტებს ახორციელებს, ან 500 ლარზე მეტი ღირებულების ტექნიკას ყიდულობს, არაფინანსური აქტივები ეზრდება.
- ❖ **ფინანსური აქტივების ზრდა** - როდესაც მუნიციპალიტეტი სესხს გასცემს, ან შპს-ს აფინანსებს, ან დეპოზიტზე დებს თანხას. ამ ოპერაციების შედეგად მუნიციპალიტეტის ფინანსური აქტივები იზრდება;
- ❖ **ვალდებულებების კლება** - მუნიციპალიტეტის მიერ აღებული ვალის ძირითადი თანხის დაფარვა.

გადასახდელები: მესტიის მუნიციპალიტეტის 2026 წლის ბიუჯეტის საპროგნოზო მაჩვენებლით გადასახდელები შეადგენს 27 540 ათ. ლარს.

ხარჯები

მუნიციპალიტეტის ხარჯები შემდეგ ძირითად კატეგორიებად იყოფა: შრომის ანაზღაურება, საქონელი და მომსახურება, პროცენტი, სუბსიდიები, გრანტები, სოციალური უზრუნველყოფა და სხვა ხარჯები.

„საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის დამტკიცების თაობაზე“ ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით N99 (05.04.2019 წელი) განსაზღვრულია, თუ რას უნდა მოიცავდეს თავად ეს კატეგორიები.

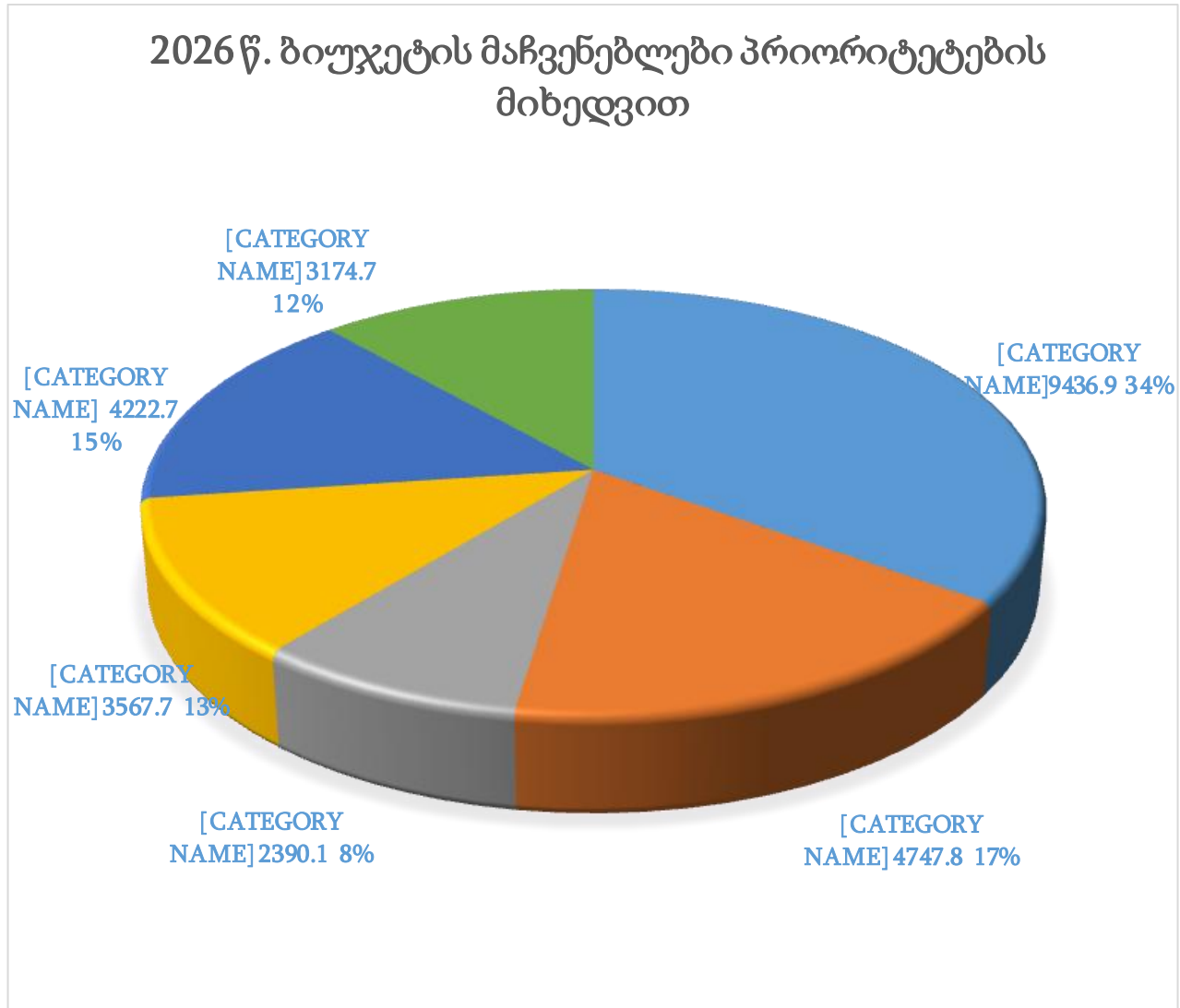
მესტიის მუნიციპალიტეტის 2026 წლის ბიუჯეტის ხარჯები შეადგენს 23 283.78 ათას ლარს.

მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები და პროგრამები

მესტიის მუნიციპალიტეტს 2026 წლის ბიუჯეტის პროექტისა და 2026-2029 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტის მიხედვით 6 პრიორიტეტული მიმართულება აქვს განსაზღვრული:

- მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები (პროგრამული კოდი 01 00);
- ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 02 00);
- დასუფთავება და გარემოს დაცვა (პროგრამული კოდი 03 00);

- განათლება (პროგრამული კოდი 04 00);
- კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი (პროგრამული კოდი 05 00);
- მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 06 00);

1. ინფრასტრუქტურის განვითარება

პრიორიტეტის ფარგლებში ბიუჯეტით გათვალისწინებულია 4747.8 ათ.ლარი.

პროგრამული კოდი	დასახელება	2026 წლის გეგმა ათ. ლარი
02 00	ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და ექსპლოატაცია	4747.8
02 01	საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა რეაბილიტაცია და მოვლა შენახვა (გზები და ხიდები)	1300.0
02 01 01	მესტიის მუნიციპალიტეტში გზების და ხიდების რეაბილიტაცია	1300.0
02 02	კომუნალური ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია და ექსპლოატაცია	517.8
02 02 01	გარე განათების მოწყობა რეაბილიტაცია და ექსპლოატაცია	492.00
02 02 02	წყლის სისტემის რეაბილიტაცია და ექსპლოატაცია	25.8
02 03	მესტიის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობა	850.0
02 04	სარწყავი არხებისა და ნაპირსამაგრი ჯებირების მშენებლობა-რეაბილიტაცია	300.0
02 05	სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა	80.0
02 06	რეგიონალური განვითარების ფონდის სახსრებით განხორციელებული პროექტების თანადაფინანსება	1000.00
02 07	საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო და ექსპერტიზის მომსახურების დაფინანსება	700.00
02 08	მუნიციპალიტეტის განვითარებაში მოქალაქეთა ჩართულობის განვითარების პროგრამა	

2. დასუფთავება და გარემოს დაცვა

პრიორიტეტის ფარგლებში ბიუჯეტით გათვალისწინებულია 2 390.1 ათ. ლარი

პროგრამული კოდი	დასახელება	2026 წლის გეგმა ათ. ლარი
03 00	გარემოს დაცვა და შენარჩუნება	2390.10
03 01	აიპ „მესტიის დასუფთავება და კეთილმოწყობის სამსახური“	2390.10

3. განათლება

პრიორიტეტის ფარგლებში ბიუჯეტით გათვალისწინებულია 3 567.7 ათ. ლარი

კოდი	დასახელება	2026 წლის გეგმა ათ. ლარი
04 00	განათლების განვითარების ხელშეწყობა	3567.70
04 01	სკოლამდელი განათლების დაფინანსება	3267.70
04 02	სკოლების თანადაფინანსება	300.0

4. კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი

პრიორიტეტის ფარგლებში ბიუჯეტით გათვალისწინებულია -4 222.7 ათ. ლარი

კოდი	დასახელება	2026 წლის გეგმა ათ. ლარი
05 00	კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი	4222.77
05 01	სპორტის განვითარების ხელშეწყობა	1621.50
05 01 01	ა(ა)იპ მესტიის მუნიციპალიტეტის სპორტული ცენტრი	1541.50
05 01 02	აქტიური სპორტსმენების და ახალგაზრდების ხელშეწყობა	80.00
05 02	კულტურის განვითარების ხელშეწყობა	1729.27
05 02 01	.მესტიის მუნიციპალიტეტის მთავარი ბიბლიოთეკა.	222.60
05 02 02	ა.აიპ „მესტიის მუნიციპალიტეტის კულტურის და ხელოვნების ცენტრი“	1356.67
05 02 03	კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ცენტრი	150.0
05 03	ახალგაზრდული პროგრამების დაფინანსება	322.0
05 04	აიპ სვანეთის დანიშნულების ადგილის მართვის ორგანიზაცია შან-ლანდ	550.00

5. ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

პრიორიტეტის ფარგლებში ბიუჯეტით გათვალისწინებულია 3 174.72 ათ. ლარი.

კოდი	დასახელება	2026 წლის გეგმა ათ. ლარი
06 00	მოსახლეობის ჯანმრთელობისა დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	3174.72
06 01	მოსახლეობის ჯანდაცვის ხელშეწყობა	834.72
06 01 01	აიპ საზოგადოებრივი ჯანდაცვა	198.20
06 01 02	მესტიის სავადმყოფოს-ამბულატორიული გაერთიანების თანადაფინანსება	632.52
06 02	მოსახლეობის სოციალური უზრუნველყოფა	770.00
06 03	ხანძრის, სტიქიის ან/და სიძველის შედეგად დაზიანებული შენობა-ნაგებობების რეაბილიტაციის ხელშეწყობის პროგრამა	140.00

06 04	უსახლკარო პირების საცხოვრებელი ფართით უზრუნველყოფა	210.00
06 05	შშმ პირების სარეაბილიტაციო ცენტრის თანადაფინანსება	120.00
06 06	ბავშვთა უფლებების დაცვის და მხარდაჭერის პროგრამა	100.00
06 07	მოსახლეობის საცხოვრებელი სახლების და მაჩუბების გადასახური მასალით უზრუნველყოფის პროგრამა	1000.00

6.მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები

პრიორიტეტის ფარგლებში ბიუჯეტით გათვალისწინებულია 9436.9 ათ. ლარი.

ორგანიზაციული კოდი	დასახელება	2026 წლის გეგმა ათ. ლარი
01 00	მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები	9436.9
01 01	წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი საქმიანობის უზრუნველყოფა	8289.9
01 01 01	მესტიის მუნიციპალიტეტის საკრებულო	2037.00
01 01 02	მესტიის მუნიციპალიტეტის მერია	6217.9
01 01 03	კადრების პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა	35.00
01 02	საერთო დანიშნულების ხარჯები	1147
01 02 01	სარეზერვო ფონდი	300.00
01 02 02	წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანების დაფარვა	00
01 02 03	მგფ-ის და სხვა ვალდებულებების დაფარვა	44.30
01 02 04	სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულება და კანონმდებლობის შესაბამისად ჩამოჭრილი თანხები	0.00
01 02 05	აიპ ახალგაზრდული თვითმმართველობა	612.70
01 02 06	მუნიციპალური ტრანსპორტირების დაფინანსება	190